

hogy a színháznak szüksége volt az európai hírnű művésznőre. A Nemzeti Színház abban az időben nem igen zárhatta volna ki az operát színpadáról, már azért sem, mert a pesti német színház szintén sűrűn adott elő operát. Schodelné pedig magasan felette állt a német művésznőknek, ezért is dédelgették ennyire az érzékeny primadonnát. Miatta még egy csomó drámai színésznek is távoznia kellett a színháztól, kiket Nyáry Pál — Bajza egyik utóda — egyszerűen elcsapott csak azért, mert a kedvelt Schodelné előtt nem voltak hajlandók meghajolni. Bajza lemondása is szorosan összefügg Schodelnéval. A kötelességtudó, pontos Bajza nem tudta szó nélkül nézni az énekesnő önkénykedéseit s ezért összetűzésbe került a színház választmányával, mely minden alkalommal a primadonnának fogta partját.

Az örökös tömjenezés következményeként Schodelné szembetűnően hanyag lett. Az egész évben csak egyetlen egy új operát tanult be s ő, ki szerződés szerint minden héten kétszer tartozott föllépni, alig kétharmadát játszotta le tartozásának. Végre olyan botrányt rögtönzött a színpadon, hogy ezáltal sok barátját elveszítette, majd 1840 végén a színház kötelékéből ki is lépett. Külföldre utazott, 1841 elején már Hannoverben aratja diadalait, majd Londonba ment, ahol szintén istenítették,

Ezalatt a Nemzeti Színháznál sehogy sem tudtak boldogulni Schodelné nélkül. Felbér Mária, Scott és Mochonaky Amália a Schodelné művésztétől elkényeztetett közönség igényeit nem tudták kielégíteni s ezért drága pénzen vendég-énekesnőkkel kísérleteztek, de a nagy művésznőt ezek sem tudták pótolni. Csak Bartaynak sikerült, amikor 1843-ban igazgató lett, Schodelné ismét megnyerni a Nemzeti Színház számára s a híres énekesnő újra fel tudta kelteni az érdeklődést az opera iránt.

1848 nyarán »Normák«-ban lépett fel utoljára a Nemzeti Színházban, azután falura ment gazdálkodni. A szabadságharc lezajlása után haszonbérbe vette Nyáry Pál birtokát az elkobzó kormánytól: a birtok gazdáját hat évi várfogságra s vagyonszerzésre ítélték a bevonuló osztrákok. Ebben az időben szélében beszélték Pesten,

hogyan Schodelné még 6000 pengő forintot érő ékszereit is eladta és barátjának, Nyáry Pálnak rendelkezésére bocsátotta.

A nagy művésznő 43 éves korában, 1854. szept. 19-én halt meg, hirtelenül, a pestmegyei Nyáregyházán.

Schodelné az első magyar drámai énekesnő volt s neve a magyar opera fellendítésével szoros kapcsolatban áll. Erkel Ferenc »Hunyady László«-ját, az első nagyszabású magyar operát, az ő művészete segítette diadalra. A »Honművésza« szerint képes volt a hangjával »a lelket kiemelni.« »Halld Schodelné Romeóban és halj meg!« — írja. Egy másik kritikusa szerint »tökéletes képzettség a zene-tanban, bájos mellhang a mély szoprán D-től fel a háromszor alávonalazott D-ig és deli termete« voltak kitűnő tulajdonságai. (Kimerítő életrajzt lásd: Benyovszky: »A pozsonyi magyar színészet története 1867-ig«. Pozsony, 1928).

(Benyovszky Károly.)

Schorr Frigyes, világhírnű operaénekes, bariton, Nagyváradon született, hol atyja híres zsidó kántor volt. Németországban nyerte képzettségét; a berlini áll. operaház tagja, a newyorki Metropolitan Opera ünnepelt vendége. A M. Kir. Operaházban 1927. nov. 23-án mint Hans Sachs (»A nürnbergi mesterdalnokok«) és 25-én mint Wotan (»A walkür«) lépett fel. Dicsőséges Wotanja volt az 1930-iki bayreuthi ünnepi játékoknak is.

Schöpflin Aladár, kritikus és drámaíró, sz. 1872-ben, Manigán (Nyitra m.). Írói pályáját a »Vasárnapi Ujság«-ban kezdte, melynek 1898-ban belső munkatársa, később főmunkatársa lett s az maradt a lap megszűntéig. Az irodalmi rovatot vezette, majd rendszeres színházi kritikákat is írt, nyugodt, tárgyilagos hangon, elegáns írói formában, emelkedett kritikai szempontokkal. A »Nyugat«-nak mindjárt megalakulása után szintén főmunkatársa lett s nyomatékos részt vett az e folyóirat s különösen Ady Endre körüli vitákban. Nagyobb részt itt megjelent tanulmányaiból állította össze »Magyar írók«. Irodalmi arcképek és tollrajzok és »Írók, könyvek, emlékek« című